NORAKSTS
Lieta Nr.142124110
(1-0529-12/22)

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2012.gada 12.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Lauma Paegļkalna,

piedaloties Kuldīgas novada domes Administratīvās komisijas pārstāvei *G.L.*, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc *D.A.*, personas kods */personas kods/*, sūdzības par Kuldīgas novada domes Administratīvās komisijas 2010.gada 24.novembra lēmuma Nr.D53.22 (administratīvā pārkāpuma protokols DF Nr.901172) atcelšanu,

Aprakstošā daļa

[1] Kuldīgas novada Pašvaldības policijas nepilngadīgo lietu inspektore 2010.gada 1.decembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu DF Nr.901172 (turpmāk – protokols) par to, ka 2010.gada 13.oktobrī ar Kuldīgas novada pašvaldības būvinspektores atzinumu Nr.44/2010 konstatēts, ka apsekotajā adresē */adrese/*, atrodas neizmantota, daļēji bojāta ēka, kas nav nodrošināta pret nepiederošu personu iekļūšanu tajā. Būvkonstrukciju stāvoklis ēkā ir cilvēku drošībai bīstams. Ēka pašlaik ir pilnīgi brīvi pieejamai, tai skaitā bērniem. Nav nekādu brīdinājuma zīmju par aizliegumu tuvoties vai ieiet ēkā. Tādējādi ir pārkāpts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 152.panta piektā daļa.

2010.gada 24.novembrī Kuldīgas novada domes Administratīvā komisija (turpmāk arī – Administratīvā komisija), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, pieņēma lēmumu Nr.D53.22 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma saukt *D.A.* pie administratīvās atbildības par LAPK 152.panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu, piemērojot naudas sodu Ls 100 apmērā.

[2] 2010.gada 27.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemta *D.A.* sūdzība par Lēmumu.

D.A. norāda, ka nav namīpašuma */adrese/*, īpašniece, jo kā tāda nav reģistrēta zemesgrāmatā. Tādējādi *D.A.* nevar būt administratīvā pārkāpuma subjekts.

[3] Administratīvā komisija tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos un tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos norāda šādus apsvērumus par pie administratīvās atbildības sauktās personas sūdzību.

[3.1] Administratīvās komisijas rīcībā ir Kurzemes apgabaltiesas 2009.gada 23.oktobra lēmums par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma */adrese/*, nostiprināšanu uz pieteicējas vārda. Nav šaubu, ka pieteicēja labprātīgi ir ieguvusi tiesības uz šo nekustamo īpašumu.

[3.2] Civillikumā pastāv ne vien īpašuma, bet arī valdījuma jēdziens. Arī administratīvā pārkāpuma subjekts var būt gan īpašnieks, gan valdītājs, gan lietotājs.

[3.3] *D.A.* piemērots naudas sods Ls 100 apmērā, kas ir tuvāks minimālam sodam par šādu pārkāpumu.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties Administratīvās komisijas pārstāves paskaidrojumus, atzīst, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

[5] *D.A.* saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 152.panta piekto

daļu, kas noteic, ka par uzbūvēto konstrukciju konservācijas vai norobežošanas neveikšanu, ja rezultātā tiek samazināta būves konstrukciju drošība, nestspēja vai noturība, – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz četrsimt latiem (..).

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar minēto tiesību normu, jākonstatē, ka persona, kurai šāds pienākums noteikts likumā, neveic uzbūvēto konstrukciju konservāciju vai norobežošanu.

[6] Lietā nav strīda par to, ka */adrese/,* atrodas daļēji bojāta ēka, kas nav nodrošināta pret nepiederošu personu iekļūšanu tajā, un kuras būvkonstrukcijas ir nonākušas tādā stāvokli, ka to lietošana ir bīstama cilvēku drošībai un apkārtējai videi. Minētos apstākļus apstiprina administratīvā pārkāpuma protokols, būvinspektora atzinums un tam pievienotie foto uzņēmumi *(lietas 12., 14.-15.lapa).*

D.A. iebilst, ka būtu pie atbildības saucamā persona, jo nav atzīstama par minētā īpašuma īpašnieci tādēļ, ka nekustamais īpašums */adrese/,* nav un nekad nav bijis reģistrēts zemesgrāmatā uz viņas vārda. Atbilstoši *D.A.* ieskatiem par LAPK 152.panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pie atbildības saucams tikai attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks.

Tādējādi lietā ir izšķirams strīds par to, vai Administratīvā komisija ir pareizi noteikusi LAPK 152.panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma subjektu, proti, *D.A.* uzskata, ka tā nav atzīstama par minētajā normā paredzētā pārkāpuma izdarītāju, savukārt Administratīvās komisijas ieskatā tieši *D.A.* ir tā persona, kura saucama pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 152.panta piekto daļu.

[7] Saskaņā ar LAPK 9.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka administratīvā atbildība par šajā kodeksā norādītajiem pārkāpumiem iestājas, ja par šiem pārkāpumiem pēc to rakstura saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem nav paredzēta krimināltiesiskā atbildība.

No minētā izriet, ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas darbībās. Tādējādi darbība var tikt uzskatīta par administratīvo pārkāpumu, ja ir konstatēts konkrēts LAPK paredzēts administratīvā pārkāpuma sastāvs, proti, objekts – tas, pret ko ir vērsts administratīvais pārkāpums, objektīvā puse, kas raksturo to, kā izdarīts administratīvais pārkāpums, subjekts – persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu un subjektīvā puse – vainojama darbība.

[8] Nekustamā īpašuma */adrese/,* īpašnieks atbilstoši ierakstam zemesgrāmatā ir AS *„/Nosaukums/”*. Par minēto apstākli lietā strīds nepastāv. Tāpat lietā nav strīda par to, ka ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2009.gada 23.oktobra lēmumu nolemts apstiprināt maksātnespējīgās AS *„/Nosaukums/”* nekustamā īpašuma */adrese/,* izsoles aktu un nostiprināt īpašumtiesības uz minēto nekustamo īpašumu *D.A. D.A.* īpašumtiesības uz norādīto nekustamo īpašumu zemesgrāmatā nav nostiprinājusi, tādējādi *ex lege* viņa nav atzīstama par šā īpašuma īpašnieci.

[9] Saskaņā ar Civillikuma 876.panta pirmo daļu lietas valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša faktiska vara par lietu. Tas pastāv, kad ķermeniska lieta faktiski atrodas kādas personas pilnīgā varā un kad šī persona izrāda gribu rīkoties ar lietu līdzīgi īpašniekam.

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 23.oktobra lēmumā norādīts, ka pieteicēja nekustamā īpašuma */adrese/,* izsolē norādīto nekustamo īpašumu nosolījusi par 1900 latiem, kuri kā pirkuma maksa ir samaksāti.

Ievērojot norādītos apstākļus, tiesa atzīst, ka pieteicēja, piedaloties izsolē, nosolot nekustamo īpašumu un veicot pirkuma maksu par to, tiešā veidā ir paudusi

gribu iegūt attiecīgo nekustamo īpašumu savā valdījumā un īpašumā. Tādējādi tiesa piekrīt Administratīvās komisijas apgalvojumam, ka *D.A.* saskaņā ar Civillikuma noteikumiem ir atzīstama par nekustamā īpašuma */adrese/,* tiesisko valdītāju.

[10] Saskaņā ar Būvniecības likuma 31.panta pirmo daļu, ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagruvusi vai nonākusi tādā stāvoklī, ka tās lietošana ir bīstama vai tā bojā ainavu, īpašniekam saskaņā ar attiecīgās pašvaldības lēmumu tā jāsaved kārtībā vai jānojauc atbilstoši Civillikuma 1084.panta noteikumiem.

Citētās tiesību normas mērķis ir panākt, lai būvju lietošana būtu droša un lai attiecīgā būve nebojātu ainavu. Savukārt, ja būve neatbilst ainavai vai arī tās lietošana kļūst bīstama, tostarp arī gadījumos, kad būve pilnībā vai daļēji sagrūst, minētās normas mērķis ir panākt, lai būve tiktu savesta kārtībā vai arī nojaukta, lai tādējādi netiktu radīti draudi citu personu drošībai, veselībai un dzīvībai, kā arī apkārtējai videi. Pienākums nodrošināt šā mērķa sasniegšanu tiešā tekstā ir noteikts būves īpašniekam. Taču tiesas ieskatā likumdevēja mērķis nav bijis aprobežoties tikai ar pienākuma uzlikšanu būves īpašniekam, ja faktiski būve ir nodota valdījumā citai personai. Citiem vārdiem, lai sasniegtu normas mērķi, proti, nodrošinātu, ka būves tiek uzturētu atbilstošā stāvoklī un novērstu jebkādu apdraudējumu citu personu drošībai, veselībai, dzīvībai, videi, īstenojot tiesību normā paredzētās darbības, šāds pienākums ir ne tikai īpašniekam, bet arī būves valdītājam, kuram atbilstoši Civillikuma 876.pantam ir īpašuma tiesībai atbilstoša faktiska vara par lietu. Tātad valdītājam ir ne tikai tiesības rīkoties ar tā valdījumā esošo būvi, bet arī pienākums nodrošināt tās saglabāšanu. Šāds tiesas ieskats izriet arī no Būvniecības likuma 31.panta pirmajā daļā ietvertās atsauces uz Civillikuma 1084.pantu. Minētā panta trešā daļa paredz, ja būves īpašnieks vai valdītājs, pretēji attiecīgās varas pieprasījumam, nenovērš draudošās briesmas, tad attiecīgai iestādei, raugoties pēc apstākļiem, būve jāsaved kārtībā vai arī pavisam jānojauc uz īpašnieka rēķinu.

Tātad likumdevējs Civillikumā ir tieši noteicis valdītāja pienākumu savest būvi kārtībā gadījumā, ja tās lietošana ir kļuvusi bīstama.

Tādējādi, aplūkojot Būvniecības likuma 31.panta pirmo daļu kopsakarā ar Civillikuma 876.pantu un 1084.panta trešo daļu, atzīstams, ka Būvniecības likuma 31.panta pirmajā daļā ietvertais jēdziens „īpašnieks" ir tulkojams plašāk un tas sevī ietver arī būves valdītāju.

[11] Tiesa ņem vērā, ka atbilstoši Lursoft datu bāzē norādītajām ziņām AS *„/Nosaukums/"* 2010.gada 29.maijā tika likvidēta. Tātad zemesgrāmatā ierakstītais nekustamā īpašuma */adrese/,* īpašnieks vairs nepastāv. Savukārt *D.A.*, izmantojot to, ka tiesību normās nav paredzēts termiņš, kādā personai ir jānostiprina īpašumtiesības uz izsoles ceļā iegūto nekustamo īpašumu, attiecīgo nekustamo īpašumu zemesgrāmatā uz sava vārda nav ierakstījusi.

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Tiesas ieskatā apstāklis, ka *D.A.* izvairās no nekustamā īpašuma ierakstīšanas zemesgrāmatā uz sava vārda un tādējādi pretēji Civillikuma 1.pantam neizlieto pēc labas ticības savas uz Kurzemes apgabaltiesas 2009.gada 23.oktobra lēmuma pamata iegūtās tiesības, nevar būt par pamatu *D.A.* atbrīvošanai no Būvniecības likuma 31.panta pirmajā daļā paredzētā pienākuma izpildes.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka LAPK 152.panta „Būvniecības noteikumu pārkāpšana" tiesību normās par būvju būvniecību, rekonstrukciju, izmantošanu u.tml. darbību veikšanu pretēji normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai sankcijas ir paredzētas fiziskajām personām, juridiskajām personām un amatpersonām. Arī LAPK 152.panta piektajā daļā, saskaņā ar kuru pieteicējai piemērots administratīvais sods, kā attiecīgā administratīvā pārkāpuma subjekti ir noteiktas fiziskās personas, juridiskās personas un amatpersonas. Respektīvi, norādītā tiesību norma neizdala būvju īpašniekus un

valdītājus, bet gan norāda, ka pie administratīvās atbildības saucamās personas cita starpā ir fiziskās personas, kas var būt kā būves īpašnieki, tā arī valdītāji.

[12] Būvinspektora atzinumā ir ietverti vairāki norādījumi, tostarp par saviem līdzekļiem veikt ēkas */adrese/*, norobežošanas pasākumus tādā apmērā, lai tiktu novērsta nepiederošu personu iekļūšana tajā, kā arī izvietot brīdinājuma zīmes par būves bīstamību un aizliegumu ieiet un atrasties tajā. Atbilstoši būvinspektora atzinumā norādītajam, minēto darbību veikšanai *D.A.* tika paredzēts termiņš – līdz 2010.gada 13.novembrim, kā arī norādīts, ka minēto prasību neizpildīšanas gadījumā pieteicēja tiks saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 152.pantu.

Kā norādīts Kuldīgas novada pašvaldības Attīstības pārvaldes 2010.gada 15.oktobrī Kuldīgas novada pašvaldības policijai adresētajā vēstulē Nr.07-05/1759 *(lietas 13.lapa),* līdz 2010.gada 13.oktobrim *D.A.* Kuldīgas novada pašvaldībā nebija vērsusies jautājuma risināšanai saistībā ar nekustamā īpašuma */adrese/*, savešanu kārtībā.

2010.gada 19.oktobrī *D.A.* tika nosūtīts uzaicinājums ierasties Kuldīgas novada pašvaldības policijā paskaidrojumu sniegšanai un administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai par konstrukciju norobežošanas neveikšanu un degradējošo stāvokli */adrese/ (lietas 16.lapa).*

2010.gada 1.novembrī, kad tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, *D.A.* Kuldīgas novada pašvaldības policijā nebija ieradusies un nebija sniegusi paskaidrojumus par izveidojušos situāciju, tostarp nebija norādījusi iebildumus par to, ka nepamatoti tiek atzīta par personu, kurai ir pienākums savest un uzturēt kārtībā attiecīgo namīpašumu. *D.A.* nebija ieradusies arī uz Administratīvās komisijas sēdi, tādējādi izvairoties sniegt paskaidrojumu par konstatēto pārkāpumu.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa konstatē, ka *D.A.* nav veikusi nepieciešamās darbības, lai uzturētu ēku kārtībā, kā rezultātā samazinājusies ēkas konstrukciju drošība un ēkas lietošana ir kļuvusi bīstama.

Tādējādi *D.A.* bezdarbībā ir konstatējams Būvniecības likuma 31.panta pirmās daļas pārkāpums, par ko atbildība paredzēta LAPK 152.panta piektajā daļā.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par pamatotu atbildētājas secināto, ka par nekustamā īpašuma */adrese/*, nesavešanu kārtībā ir atbildīga *D.A.*

Turklāt tiesas ieskatā izklāstītie apstākļi norāda uz *D.A.* negatīvo attieksmi un nevēlēšanos veikt normatīvajos aktos paredzēto pienākumu izpildi. Šādos apstākļos nav pamata atzīt konstatēto pārkāpumu par maznozīmīgu.

[13] Saskaņā ar LAPK 32.pantu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Konkrētajā gadījumā par LAPK 152.panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu noteiktā sankcija ir administratīvais naudas sods fiziskajām personām no piecdesmit līdz četrsimt latiem.

Kā redzams no lietas materiāliem, *D.A.* piemērots naudas sods simts latu apmērā.

Administratīvais sods tiek piemērots ar noteiktu mērķi, proti, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus (LAPK 22.pants).

Lēmumā, vērtējot soda apmēra lietderību, nav konstatēti ne atbildību pastiprinoši, ne atbildību mīkstinoši apstākļi.

Vienlaikus tiesa ņem vērā, ka *D.A.* gada laikā jau ir reģistrēts viens līdzīga rakstura pārkāpums, par ko viņa ir administratīvi sodīta (Administratīvās komisijas 2010.gada 21.jūlija lēmums Nr.D53 14). Taču tiesa nekonstatē nevienu atbildību mīkstinošu apstākli.

D.A. pēc tam, kad jau vienreiz bija konstatēts administratīvais pārkāpums, turpināja prettiesisko bezdarbību, nemēģināja novērst pārkāpuma radītās sekas un ignorēja būvinspektora norādes par to, kā novēršams konstatētais pārkāpums. Tādēļ, ņemot vērā *D.A.* attieksmi pret izdarīto pārkāpumu, kā arī iespējamo apdraudējumu gan cilvēku drošībai, gan apkārtējai videi, tiesa atzīst *D.A.* piemēroto sodu par samērīgu ar izdarīto pārkāpumu.

Rezolutīvā daļa

pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu un 289.[18]pantu,

nosprieda

atstāt negrozītu Kuldīgas novada domes Administratīvās komisijas 2010.gada 24.novembra lēmumu Nr.D53.22 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.DF 901172), bet *D.A.*, personas kods */personas kods/*, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) L.Paegļkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese L.Paegļkalna
Rīgā, 2012.gada 12.jūlijā